

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**Кафедра методики викладання іноземних мов
й інформаційно-комунікаційних технологій**

Курсова робота на тему:

**«ФОРМУВАННЯ ІСПАНОМОВНОЇ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В
УЧНІВ 8 КЛАСУ ЗАСОБОМ КРОССЕНСУ»**

Студентки групи СОі01-19
Денної форми здобуття освіти
Педагогічного факультету романо-
германської та української філології
Спеціальності 014 Середня освіта
Мова і література (іспанська)
Освітньо-професійні програми
Іноземні мови та літератури,
методика навчання іноземних мов
і зарубіжної літератури
(іспанська мова і друга
західноєвропейська мова)
Волочай Діани Андріївни

Науковий керівник:
доктор педагогічних наук,
професор **Бігич Оксана Борисівна**

Національна шкала _____
Кількість балів _____
Оцінка ЄКТС _____

Київ – 2023

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ I ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ІНШОМОВНОЇ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ	6
1.1. Компетентнісний підхід у сучасному освітньому процесі.....	6
1.2. Зміст іспанськомовної лексичної компетентності.....	11
1.3. Кроссенс як методичний прийом формування іноземної компетентності.....	17
Висновки до розділу 1.....	21
РОЗДІЛ II МЕТОДИКА ФОРМУВАННЯ ІСПАНСЬКОМОВНОЇ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В УЧНІВ ВОСЬМОГО КЛАСУ.....	22
2.1. Особливості використання технології кроссенсу на уроках іспанської мови.....	22
2.2. Розвиток іспанськомовної лексичної компетентності засобом кроссенсу.....	27
2.3. Розробка науково-методичного матеріалу з формування лексичної компетентності для учнів восьмого класу.....	30
Висновки до розділу 2.....	34
ВИСНОВКИ.....	35
РЕЗЮМЕ.....	37
SUMMARY.....	38
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	39

ВСТУП

Актуальність. Іспанська мова, яка має статус міжнародної, успішно функціонує у різних сферах сучасності як ефективний засіб передачі інформації на політичних зустрічах, бізнес-конференціях, економічних форумах, культурних заходах, у процесі здобуття освіти. Тому запровадження комплексної та ефективної системи навчання іспанської мови є важливою місією сучасної української школи.

У ХХІ столітті проблема розробки сучасної та ефективної методики вивчення іспанської мови для старшокласників значно загострилася з урахуванням нового підходу до навчання, який ставить на перше місце не теоретичні знання, а практичне оволодіння комплексом компетенцій – умінь, навичок, які допомагають вибрати правильну лінію поведінки у різних сферах сучасного життя. Адже з покращенням умов життя, безперервним розвитком новітніх технологій та формуванням конкурентоспроможного суспільства, що прагне до євроінтеграції, збільшується кількість сфер, у яких мають розбиратися старшокласники.

У процесі вивчення іспанської мови одним із пріоритетів формування є іншомовна лексична компетенція – знання та вміння користуватися лексикою іноземної мови [14, с. 10]; розпізнавання форми, значення та вживання слів у певному контексті [3, с. 34]. Оскільки здатність учнів вільно висловлювати свої думки іспанською мовою залежить від поступового засвоєння, поповнення словникового запасу, розвитку рецептивних і репродуктивних лексичних навичок, перед учителем постає актуальна проблема пошуку ефективних стратегій, методів і засобів формування лексичної компетенції іспанської мови. Незважаючи на те,

що багато пострадянських, сучасних українських та зарубіжних дослідників, зокрема О. Бігич [22], Н. Бориско, Р. Елліс [6], О. Єгорова [19], К. Каро [4], М. Леонтян [30], Дж. Маккензі [11], І. Нашіон [13], С. Ніколаєва [31; 32], Ф. Расулі [7], Ю. Федоренко [37; 38], М. Ханней, В. Хатмахер [8] та ін. активно займаються дослідженням лексичної компетенції у різних аспектах, пошуком підходів до її тлумачення, основних шляхів її розвитку, однак, процес формування іспаномовної лексичної компетенції старшокласників на сучасному етапі залишається ще недостатньо вивченим. Тому актуальним залишається пошук ефективних та інноваційних засобів навчання лексики, адже в умовах глобалізації та технологізації суспільства старшокласників важко зацікавити традиційними засобами навчання: автентичними підручниками, багатотомними словниками, застарілими довідковими засобами, книгами.

Під час підготовки до уроків учитель повинен орієнтуватися не лише на вимоги державних програм, а й на вікові та психологічні особливості розвитку учнів. Оскільки глобальні технології та Інтернет є невід'ємною частиною існування підлітків, вчитель має не лише адаптуватися до тенденцій, а й змусити їх працювати на власну користь. Тому у старшій школі доцільно впроваджувати у формальний навчальний процес сучасні технології, які підвищують ефективність формування лексичних навичок завдяки інноваційним технологіям всепоглинаючого вивчення іспанської мови (традиційне, електронне та мобільне навчання). Поєднання традицій та інновацій, реального та віртуального життя, онлайн та офлайн засобів навчання – є запорукою успішного засвоєння словникового запасу навіть поза школою.

Мета дослідження – виявити стратегії, підходи та ефективні засоби формування іспаномовної лексичної компетенції. Для реалізації мети були поставлені наступні **завдання**:

- охарактеризувати теоретичні аспекти іншомовної лексичної компетентності;
- визначити особливості використання технології кроссенсу на уроках іспанської мови;
- встановити роль іспанськомовної лексичної компетентності засобом кроссенсу;
- надати практичні рекомендації, приклади щодо формування іспанськомовної лексичної компетенції засобом кроссенсу.

Для реалізації завдань ми використовували наступні **методи** та прийоми дослідження: описовий, аналізу, синтезу та узагальнення даних, метод словникового визначення та порівняльний.

Об'єктом дослідження є іспанськомовна лексична компетенція учнів восьмого класу засобом кроссенсу.

Предметом дослідження є процес формування основ іспанськомовної лексичної компетентності учнів восьмого класу засобом кроссенсу.

Наукова новизна дослідження полягає у характеристиці засобу кроссенсу у процесі формування іспанськомовної лексичної компетенції.

Практичне значення результатів полягає у можливості використання матеріалів роботи для створення курсу лекцій або розробки практичних занять з педагогіки, складання методичних рекомендацій, щодо використання кроссенсу в процесі вивчення іноземної мови. Запропоновані шляхи та практичні поради щодо формування лексичної компетентності можуть бути корисними вчителям, студентам і школярам, які прагнуть вдосконалити іспанську мову.

Структура дослідження. Курсова робота складається з двох розділів і шести підрозділів, висновків, резюме, summary, списку використаних джерел. Загальний обсяг роботи (без додатків) становить 43 сторінки.

РОЗДІЛ I ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ІНШОМОВНОЇ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ

1.1. Компетентнісний підхід у сучасному освітньому процесі

Вивчення іноземної мови, безсумнівно, є складним процесом, який передбачає не лише засвоєння основних граматичних правил, вивчення правил мовлення чи читання. Успішне оволодіння будь-якою мовою залежить від набуття низки іншомовних компетенцій, які дозволять успішно застосовувати її у різноманітних ситуаціях у процесі спілкування.

Компетентність є загальноживаним терміном, що походить від латинського «competentia» (зустріч, угода, симетрія), «competere» (відповідати) [33] і в найширшому сенсі означає достатні знання, судження або навички, необхідні для якісної продуктивної роботи.

Термін «компетенція» вперше використав лінгвіст і професор Массачусетського університету Ноам Аврам Хомський у 1965 році. У джерелах можна зустріти випадки ототожнення «компетенції» (мн. – kompetencies – компетенція, повноваження) зі словом «компетентність» (компетентність, здатність, дієздатність). В українській мові відмінність у значеннях простежується краще: за тлумачним словником компетентність – добре знання особою чогось, кола повноважень особи, організації тощо; сукупність встановлених законом прав, повноважень чи обов'язків органу чи посадової особи; особиста здатність фахівця вирішувати певний клас професійних завдань, коло питань, проблем, явищ, у яких певна особа вважається

авторитетною, наділеною знаннями та досвідом [36, с. 250]. Отже, після детального аналізу можна відзначити, що спільною складовою є поняття «уміння/навички», «знання», «досвід». Компетентність, у свою чергу, визначається як синонім понять «обізнаність», «авторитет» і характеризується як властивість зі значенням компетентний – той, хто володіє достатніми знаннями у будь-якій галузі; добре обізнаний у чомусь, кваліфікований; повноправний, уповноважений; той хто має компетенцію. Протягом багатьох років ці поняття залишаються об'єктами дослідження та аналізу фахівців, які намагаються надати власні тлумачення, щоб довести їх схожість чи протилежність, а також зробити їх більш конкретними та зрозумілими для використання у різних сферах діяльності, зокрема, в освіті. Так, у статті «Поняття «компетентність» у теорії освіти» М. Леонтян яскраво демонструє розбіжність поглядів українських і зарубіжних учених на досліджувані поняття [30, с. 74]. Автором досліджено, що компетентність це сукупність властивостей особистості, які дозволяють їй здійснювати певну діяльність, спрямовану на вирішення завдань під час навчання. Він характеризує ступінь володіння компетентністю, під якою розуміють коло питань, де конкретна особа добре обізнана та має досвід.

Аналіз поглядів науковців дозволяє стверджувати, що компетентність розглядається переважно як системне, цілісне поняття, у межах якого компетенція є її складовою. Запропонуємо власне узагальнене визначення, яке трактує освітню компетентність як загальну сукупність набутих у процесі навчання компетентностей, якими учень здатний оперувати як у процесі здобуття освіти, так і у конкретних життєвих ситуаціях. Під компетентністю розуміємо якісну освітню підготовку студента (уміння, знання, навички, набуті під час навчання, досвід), необхідну для подальшої ефективної діяльності у різних сферах суспільства.

Компетентнісний підхід у системі освіти не вважається новим, проте він є досить ефективним, оскільки його основною ідеєю є не звичне засвоєння інформації, а набуття здатності вирішувати проблеми за певних життєвих обставин і у різних ситуаціях (під час навчання), взаємодія із суспільством, пізнання світу, вирішення особистих питань, тощо. Поняття «компетентнісна освіта» вперше було введено у США наприкінці 1960-х років і офіційно визнано багатьма освітніми центрами світу (Німеччина, Велика Британія (1970), Австралія (1990)). Компетентнісний підхід на сьогодні став досить популярним майже в усьому світі, адже він спрямований на виховання здатності до навчання, самореалізації та розвитку індивідуальності, оскільки базується на комплексному засвоєнні знань і методі практичної діяльності, які у подальшому допомагають успішно впроваджуватися у різних галузях. Тому індикатором якості впровадження досліджуваного підходу є сформовані компетентності, які одними із перших описав соціолог, освітній консультант В. Хутмачер наприкінці ХХ століття [8]. Спеціаліст виділив: соціально-політичну, інформаційну, міжкультурну, освітню (здатність навчатися упродовж життя) та комунікативну компетенції.

Із покращенням умов життя та розвитком конкурентоспроможного суспільства у ХХІ столітті дослідники додають до вищезгаданої п'ятірки компетентностей у сфері пізнання світу, існування поведінки, повсякденного життя, громадянську, інтелектуальну та багато інших компетенції [25]. Комунікативна компетенція (КК) – термін, уведений у загальний вжиток у 1966 році антропологом Делл Хаймсом. Під ним розуміють інтуїтивну здатність людини застосовувати знання мови під час спілкування.

У рамках нашого дослідження необхідно підкреслити важливість формування комунікативної компетентності у освітньому процесі. Відповідно до Закону України «Про затвердження Державного стандарту базової і повної

загальної середньої освіти» компетентнісний підхід до навчання сприяє формуванню ключових і предметних компетентностей у результаті навчання.

У цій системі компетентнісний підхід визначається як здатність учня застосовувати знання мови в конкретному виді спілкування, способи взаємодії з людьми, які його оточують і на відстані, навички роботи у групі, оволодіння різноманітними соціальними ролями. Володіння комунікативною компетентністю є основою засвоєння програми загальної середньої освіти, насамперед, із гуманітарного циклу дисциплін, де вивчення іноземної мови посідає провідне місце. На нашу думку, прагнення України до європейської інтеграції, зміцнення зв'язків з різними державами, зростання інтересу до вивчення різноманітних культур, релігій та звичаїв призвело до необхідності оволодіння іспанською мовою – однією із найпоширеніших для спілкування у міжнародному середовищі [17].

Саме тому, відповідно до умов навчальної програми з іноземної мови для загальноосвітніх навчальних закладів, базовий загальноосвітній рівень забезпечує набуття учнями досвіду іншомовної діяльності, що забезпечує формування іншомовної комунікативної компетенції на рівні самостійного користувача, тобто не лише набуття комплексу вмінь, знань і навичок успішного користування мовою у професійній діяльності та у ході самоосвіти, а й особистісна готовність і вміння учня спілкуватися іспанською мовою на достатньому рівні. Для досягнення цієї мети навчальні заклади повинні приділяти максимум уваги формуванню мотивації до вивчення іспанської мови, цілісної картини світу, основ міжнаціонального спілкування всередині країни та за кордоном, сучасних ціннісних орієнтацій, а також розвиток усіх компонентів іншомовної компетенції – соціолінгвістичного, прагматичного та лінгвістичного компонентів [23].

Як бачимо, компетентнісний підхід у сфері освіти XXI століття вимагає активного розвитку різноманітних умінь і навичок сучасного учня, що передбачає набуття суспільно-політичних, інформаційних, міжкультурних, освітніх і, головне, навичок комунікативної компетенції. Виховання іншомовної комунікативної компетентності школярів є не лише необхідністю, а й обов'язком кожної сучасної школи, як основи успішного та ефективного спілкування, уміння обирати необхідні моделі спілкування, взаємодії людей між собою, що є не тільки необхідністю, а й обов'язком кожної розвиненої школи.

1.2. Зміст іспанськомовної лексичної компетентності

Процес вивчення будь-якої іноземної мови передбачає обов'язкове формування чотирьох основних видів мовленнєвої діяльності: говоріння, читання, письма та аудіювання. Проте, успішне засвоєння іспанської мови як іноземної залежить не лише від розвитку названих загальних чотирьох векторів, а й від комплексного засвоєння граматичних форм, орфографії, фонетичних норм, правил вимови та словникового запасу [26; 34; 35].

Почесний професор лінгвістики Д. Вілкінс писав: «Без знання граматики ви можете передати досить багато, але без знання лексики (словника) ви не можете передати нічого» [10]. І справді, у методиці вивчення та викладання іноземної мови чи не найбільше уваги приділяється прийомам вивчення нових слів. Це пояснюється важливістю набуття словникового запасу як основи для набуття навичок, необхідних для ефективного говоріння, читання, аудіювання та письма іспанською мовою. Відповідно до електронного словника – це певний запас лексики, засвоєної та вживаної окремою особою або групою людей [12]. Під лексикою, у свою чергу, розуміють сформований словниковий склад певної мови [15, с. 308] і є явищем динамічним, оскільки загальноживані або обмежені слова (архаїзми, терміни, професіоналізми, діалектизми) постійно то з'являються, то зникають.

Фахівець з методики навчання мови П. Нейшн припускає, що знання лексичної одиниці виходить далеко за межі вивчення лише її значення, оскільки включає вивчення письмової форми та вимови (транскрипції), приналежності до тієї чи іншої частини мови (іменник, дієслово, сполучник, тощо), частота вживання (неологізми, старомодні слова, архаїзми), сполучуваність з іншими членами речення, реєстр та асоціативність [13, с. 23]. Збагачення словникового

запасу, з урахуванням вищезазначених аспектів, є процесом набуття іншомовної лексичної компетенції, яка є одним із компонентів комунікативної компетенції та є центральним, необхідним аспектом вивчення мови.

Через свою багатогранність термін «лексична компетенція» (далі – ЛК) досить складний для тлумачення, тому лінгвісти різних епох намагалися трактувати його неоднозначно. Педагог і poradник з питань освіти К. Каро (Колумбія) систематизував погляди вчених за категоріями [4, с. 213]:

- автори, які пропонують визначати ЛК шляхом переліку його різнобічних аспектів;
- вчені, які критикують інтерпретації своїх попередників і пропонують більш абстрактні, комплексні;
- дослідники, основною метою яких є показати актуальність засвоєння ЛК у процесі вивчення лексики.

У «Загальноєвропейських рекомендаціях з мовної освіти» під лексичною компетенцією пропонується розуміти здатність користуватися мовним словниковим запасом, що складається з граматичних і лексичних елементів. К. Каро виділяє думку професора Оксфордського університету Хенріксена, який стверджує, що ЛК – це система трьох тісно пов'язаних один з одним вимірів: знання значення слова, його глибина та здатність зрозуміти ефективні можливості вживання слова в контексті [4, с. 213]. Вважається, що першим визначення «лексична компетенція» запропонував лінгвіст Д. Річардс [15, с. 41]. Його концепція «знання слова» включала знання про ймовірність зустріти слово у мові; можливості вживання слова відповідно до його функцій і ситуації; основні форми слова та похідні від нього; асоціативних зв'язків між словами та іншими лексичними одиницями речення.

Дослідник П. Нейшен сформулював свій погляд на досліджуване поняття та охарактеризував термін лексична компетенція як поєднання трьох типів знань:

- форми (усна, письмова, частина мови);
 - значення;
 - вживання (граматичні функції, обмеження у вживанні, тощо)
- слів [13, с. 33].

На нашу думку, визначення П. Нейшена досить вдало ілюструє не лише рівень розвитку іншомовних навичок у особи, яка вивчає іноземну мову, але й слугує індикатором рівня засвоєння учнями лексичних одиниць та допомагає визначити ефективність навчання, методи, які використовуються для засвоєння словникового запасу.

Професор С. Ніколаєва зазначає, що лексична іншомовна компетенція є невід'ємною частиною лінгвістичної компетенції і являє собою здатність людини правильно формувати свої висловлювання та розуміти мовлення інших, яка базується на лексичній обізнаності та теоретичних відомостях про систему певної мови (граматика, орфографія, фонетика тощо) [31, с. 15]. З іншого боку, вчитель Ю. Федоренко [37, с. 83] пропонує за основу визнавати мовний (графічні знаки та вміння їх поєднувати, наявність фонетичних, графічних, орфографічних навичок) і мовленнєвий (уміння використовувати набуті фонетичні, графічні, орфографічні навички відповідно до комунікативних компонентів вивчення іноземної мови).

У нашому дослідженні ми вважаємо за доцільне розглядати іспанськомовну ЛК як частину комунікативної та мовної компетенцій, оскільки її успішне формування залежить не лише від добре сформованих навичок використання засвоєного словникового запасу у процесі спілкування, а й на засвоєнні структурних, граматичних, орфографічних особливостей вживання тієї чи іншої лексичної одиниці на письмі та в усному мовленні [2]. Це, у свою чергу, ускладнює і продовжує процес становлення лексичної компетентності учня та вимагає від учителя значних зусиль для пошуку оптимальних шляхів поповнення

іспанськомовного потенційного словникового запасу як основи ЛК, що, за словами О. Бігіч, Н. Бориско та Г. Борецької, слід розширювати крок за кроком.

Так, науковці [22, с. 234]. включають:

- ознайомлювальний/підготовчий етап (формування знань про ЛО за допомогою некомунікативних (мовних) вправ, семантизації (перекладних/неперекладних), демонстрації прикладів вживання, правил написання та вимови);

- етап автоматизації (формування навичок вживання ЛО у межах словосполучень, речень, тексту, діалогічного та монологічного мовлення, тощо, відповідно до ситуації, запропонованої вчителем, встановлення зв'язків між формою, структурою. ЛО та його значення за допомогою умовно-комунікативних вправ, контроль правильності розуміння та вживання нової лексики);

- етап застосування/використання (формування вмій розв'язувати комунікативні завдання на основі застосування вивчених ЛО на письмі, у підготовленому (непідготовленому) мовленні за допомогою комунікативно/мовленнєвих вправ, контроль рівня засвоєння слова).

На нашу думку, запорукою формування іспанськомовної лексичної компетенції є спільна взаємодія вчителя та учня, які розуміють шляхи та важливість формування необхідного словникового запасу. Щоб така співпраця була успішною, під час вивчення іноземної мови слід зосередити увагу на різних способах формування рецептивного та репродуктивного (вживання слів у мовленні чи письмі) лексичні навички – уміння учня не тільки запам'ятовувати ЛО, а й активно використовувати їх в непідготовлених чи підготовлених мовленнєвих діях залежно від ситуації [22, с. 233]. Для цього у методиці навчання

іноземних мов виділяють різні типи стратегій, які ефективні на різних етапах засвоєння нової лексики.

Одну з основних класифікацій запропонував доктор філософії, професор Р. Оксфорд [14, с. 12]. Стратегії поділяються на:

- когнітивні («маніпулювання» лексичним матеріалом через міркування, аналіз, конспектування, узагальнення, синтез, структурування інформації для розробки схем, методи інтерпретації значень слів, практика вимови тощо);
- метакогнітивний (визначення власних навчальних потреб, організація та планування вивчення лексики, збір необхідних матеріалів та організація навчального простору, моніторинг помилок та оцінка успіху, а також оцінка успішності будь-якого типу стратегії навчання);
- стратегії, побудовані на можливостях людської пам'яті (вивчення та отримання інформації в ієрархічному, упорядкованому порядку (аббревіатури), використання звуків (вигадкування рим), образів і схем (асоціації, ключове слово-метод), механічне обладнання (картки), організація простору (на сторінці зошита, на дошці) тощо);
- компенсаторна (подолання труднощів, пов'язаних із недостатністю знань під час говоріння чи письма, заповнення пропусків у тексті під час аудіювання та читання);
- використання синонімів замість вивченого ЛО, відгадування слова за контекстом тощо);
- емоційні (визначення власного настрою та рівня тривожності чи задоволеності процесом навчання, розмова про почуття, пошук способів підняття настрою та мотивації до навчання, винагорода за продуктивне навчання та використання позитивного самонавіювання тощо);

- соціальні (формулювання запитань для пояснення незрозумілої інформації, встановлення контакту зі співрозмовником під час спілкування на різні теми) та активаційні стратегії (активне використання вивченої лексики у різних контекстах).

На думку вченого, під час формування лексичної компетенції іспанської мови вчитель повинен не лише детально проаналізувати стратегії вивчення іспанської мови, а й сформулювати власні комплексні та ефективні методи їх реалізації, які базуються на необхідності розвитку різних типів мовлення, навичок (говоріння, читання, письма, аудіювання), а також про важливість урахування цільової аудиторії, різних типів особистості, фізіологічних і психологічних особливостей учнів та інших факторів [16].

Таким чином, успішне вивчення іспанської мови залежить від регулярного та поступового поповнення словникового запасу – формування лексичної компетенції, яка є центральним, необхідним аспектом вивчення мови та передбачає вміння правильно формулювати висловлювання та розуміти інформацію, базується на теоретичних відомостях про систему його правил, залежить від правильно обраних стратегій розвитку рецептивних і репродуктивних лексичних навичок шляхом виконання некомунікативних, умовно-комунікативних вправ залежно від етапу набуття компетенції.

1.3. Кроссенс як методичний прийом формування іншомовної компетентності

Динамізм сучасного світу, неухильне зростання потужності інформаційних потоків, надзвичайно високі темпи науково-технічного прогресу істотно впливають на навчальний процес, позначаючись, насамперед, на збільшенні обсягу та складності навчального матеріалу до бути освоєним. Вимоги до якості освіти стикаються з обмеженнями реальних можливостей людини щодо сприйняття, усвідомлення, засвоєння великих масивів навчальної інформації. У таких умовах традиційні методи навчання втрачають свою ефективність, і це ставить на перший план проблему пошуку нових засобів підтримки навчально-пізнавальної діяльності, які б дозволили інтенсифікувати навчальний процес. Одним із перспективних напрямків вирішення окресленої проблеми є використання технологій візуалізації. Сьогодні візуалізація є потужним фактором удосконалення навчального процесу. Серед різноманітних видів візуалізації виділяємо сучасний метод – кроссенс [24].

Кроссенс – асоціативна головоломка нового покоління. Слово «кроссенс» означає «перетин значень» і було запропоновано за аналогією зі словом «кросворд», що у перекладі з англійської означає «перетин слів». Цей вид головоломки придумали іноземні вчителі у 2002 році. Ідея належить письменнику, педагогу та математику С. Федіну та доктору педагогічних наук, філософу і художнику В. Бусленку.

Як сучасна техніка візуалізації кроссенс виконує такі функції:

- навчальну (сприяє засвоєнню навчального матеріалу);
- мотиваційну (забезпечує інтерес до навчальної теми);

- комунікативну (створює мікро- та макродіалоги між різними учасниками навчального процесу – учителем, учнями, підручником, тощо);
- соціальну (пояснює причини та закономірності певного явища, його елементи, протиріччя, тощо) [28].

Це асоціативний ланцюжок, що складається з дев'яти картинок.

1	2	3
4	5	6
7	8	9

Картинки розташовані таким чином, що кожна з них має зв'язок з попередньою та наступною, а центральна об'єднує зміст одразу кількох картинок. Завдання розв'язувача перехресних смислів – знайти асоціативний зв'язок між сусідніми (тобто тими, що мають спільну сторону) картинками. Зв'язки у пазлі можуть бути як поверхневими, так і глибинними. Почати розв'язування перехресного сенсу можна з будь-якої впізнаваної картинки, але центральним є квадрат з цифрою «5». Центральна картинка, за бажанням автора, може бути пов'язана за змістом з усіма зображеннями в перехресному сенсі. Але зазвичай необхідно встановити периметральні зв'язки між квадратами 1–2, 2–3, 3–6, 6–9, 9–8, 8–7, 7–4, 4–1 («основа»), а також як уздовж центрального хреста між квадратами 2–5, 6–5, 8–5 і 4–5 («хрест»).

Отже, кроссенс – це набір із дванадцяти (за кількістю суміжних пар) асоціативних пазлів. Відповідь не завжди однозначна, але у більшості випадків вгадувачі знаходять той самий ланцюжок асоціацій. Якщо образи на малюнках прості і логічні, то для розгадки перехресного змісту потрібно лише знання фактів. У цьому випадку правильна відповідь одна, а тема конкретна. При створенні кроссенсу можна скористатися наступним алгоритмом:

- визначити тему (загальний задум);
- вибрати 8–9 елементів (зображень), що відповідають темі;

- знайти зв'язок між елементами;
- визначити послідовність елементів за типом з'єднання «хрест» і «основа»;
- концентрувати значення в одному елементі (центр – 5 квадрат);
- виділити відмінні риси, особливості кожного елемента;
- дібрати малюнки, які ілюструють виділені зображення;
- замінити виділені безпосередні елементи та асоціації непрямими, символічними картинками;
- побудувати асоціативний зв'язок між зображеннями елементів [29].

Щоб легше було створювати кроссенс, зручно спочатку заповнити кожен квадратик словом з обраної теми, а потім замінити його асоціативною картинкою. Оскільки основним змістом кроссенсу є певна загадка, ребус, головоломка, він є хорошою формою нетрадиційної перевірки знань з теми. Застосування кроссенсу на уроці різноманітне, його можна використовувати при формулюванні теми і мети уроку, у процесі вивчення нового матеріалу, як постановку проблемної ситуації, при закріпленні та узагальненні вивченого матеріалу, при підведенні підсумків роботи на уроці, вводити як рефлексію. Весь урок можна побудувати у формі перехресного опитування, тобто дев'ять елементів перехресного опитування можуть представляти структуру уроку. Кроссенс можна запропонувати учням як домашнє творче завдання [18].

Для вчителя кроссенс – це спосіб поглибити розуміння вже засвоєних шкільних понять, дає можливість показати неординарне практичне застосування знань і зв'язок вивченого із життям, це можливість встановлення міжпредметних зв'язків з іншими дисциплінами [29].

Робота з перехресним опитуванням відображає глибину розуміння студентами вивченої теми. Водночас кроссенс сприяє розвитку логічного, образного та асоціативного мислення, уяви, прояву нестандартного мислення та

творчості, розвиває можливість самовираження. Під час розгадування міжсміслових завдань розвиваються комунікативні та регулятивні навички, навички роботи з інформацією, підвищується допитливість і мотивація до вивчення предмету.

Тому кроссенс – це сучасний методичний прийом, який поєднує у собі кращі риси деяких інтелектуальних розваг: загадок, ребусів, кросвордів. Кроссенс – чудовий засіб для розвитку логічного та творчого мислення учнів.

Висновки до розділу 1

У першому розділі були розглянуті теоретико-методологічні аспекти іншомовної лексичної компетентності. Розглянуто і охарактеризовано компетентнісний підхід у сучасному освітньому просторі. Визначено, що компетентнісний підхід – це здатність учня застосовувати знання мови в конкретному виді спілкування, способи взаємодії з людьми, які його оточують і на відстані, навички роботи у групі, оволодіння різноманітними соціальними ролями.

Проаналізовано зміст іспанськомовної лексичної компетентності. Розглянуто різні підходи науковців до визначення змісту лексичної компетентності. Зауважимо, що для розвитку іншомовної компетенції важливе значення має систематична робота із розширенням словникового запасу.

Здійснено вивчення кроссенсу як методичного прийому формування іншомовної компетентності. Розглянуто методику роботи над створенням кроссенсу, правила та варіанти застосування на уроці іспанської мови, визначено роль на уроці. Варто відмітити позитивний вплив від впровадження кроссенсу на уроці на формування критичного мислення та іншомовної лексичної і комунікаційної компетентностей.

РОЗДІЛ II МЕТОДИКА ФОРМУВАННЯ ІСПАНСЬКОМОВНОЇ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В УЧНІВ ВОСЬМОГО КЛАСУ

2.1. Особливості використання технології кроссенсу на уроках іспанської мови

Використання візуалізації відіграє особливу роль у вивченні іноземної мови, оскільки розвиває наочно-образне мислення учнів, образну та асоціативну пам'ять. Відбувається перехід від наочно-діяльного мислення до наочно-образного. Успішність вивчення іноземної мови значною мірою залежить від правильного вибору видів візуалізації, тому медіаосвітня технологія «Кроссенс» на основі діяльнісного підходу сприяє не тільки формуванню креативності, співробітництва, комунікації та критичного мислення учнів, але й ефективному розумінню та засвоєнню іноземної мови, її лексичних одиниць, граматичних структур та фонетичного аспекту [5; 9; 27].

Ефективність використання кроссенсової медіаосвітньої технології неодноразово перевірена на заняттях з методики викладання іспанської мови. Педагоги здебільшого використовують метод кроссенсу як певний елемент навчання: інформація – і відразу закріплення на практиці у доступній формі. Оскільки кроссенс базується на асоціаціях понять, подій, явищ і процесів з образами, вчителі організують роботу з текстом, малюнками, символами, картами, схемами, тощо.

Для полегшення розуміння та подальшої роботи з кроссенсом викладачі пропонують наступний алгоритм його вирішення:

- з'ясувати, що зображено на кожному з малюнків перерізу;

- встановити асоціації, що виникають з кожним із зображень. Подумайте, що може об'єднати ці різні образи;
- розкрити зв'язки між центральним зображенням хреста, що міститься під цифрою 5, і прилеглими за схемою: 5-2; 5-8; 5-6; 5-4. Ці зв'язки між зображеннями утворюють своєрідний зоровий хрест: 2 4 5 6 8;
- оскільки існують різні варіанти читання сенсу, простежте зв'язки між зображеннями по периметру хреста, який є його «основою», за схемою 1: 1-2; 2-3; 3-6; 6-9; 9-8; 8-7; 7-4; 4-5; Схема 2: 1 2 3 4 6 7 8 9 5; або схема 3: 1-2; 2-3; 3-6; 6-9; 9-8; 8-7; 7-4; 4-1.

На уроках іспанської мови подібну технологію можна використовувати при вивченні теми «Alimentos», де таким чином кодується тема уроку та його основні проблеми, які будуть розглядатися. Учитель пропонує учням знайти зв'язки між зображеннями та сформулювати тему уроку та його основні завдання.

Технологія кроссенс дозволяє створювати навчальні завдання різного рівня та дає можливість переходити від одного рівня до іншого. Наприклад, на першому кроці учні визначають задану тему, на другому кроці вони вирішують перехресні асоціації, знаходячи асоціацію між сусідніми зображеннями, на третьому кроці вони знаходять не лише суміжні асоціації, але й перехресні асоціації, на четвертому кроці вони визначають об'єднання всіх асоціацій образів, на п'ятому кроці – створюють їх перехресність.

Звичайно, не всім учням вдається з першого разу самостійно скласти кроссенс, особливо якщо в учня слабо розвинене логічне мислення, якщо виникають труднощі у розумінні причинно-наслідкових зв'язків поняття і образу або асоціація з ним. Щоб підготуватися до роботи з кроссенсу, доцільно починати з невеликої кількості малюнків за допомогою ігрової форми.

Суть гри полягає у тому, що гравці отримують дві-три картки із зображеннями будь-яких предметів (наприклад, картки лото). Кожен учасник по

черзі придумує кілька фраз, в яких обов'язково використовується намальований предмет. Ці фрази потрібно з'єднати, два об'єкти, розташовані поруч, з одним значенням за допомогою асоціації.

Асоціація – термін, введений англійським філософом Дж. Гоббсом, який означає зв'язок між елементами психічного процесу (відчуттями, сприйняттями, уявленнями), який полягає у тому, що поява одного елемента за певних умов викликає появу іншого або кількох елементів. У психології прийнято вважати, що психофізіологічною основою асоціації є умовний рефлекс.

Автори Д. Юм, Дж. Сент-Міллз виділяють шляхи утворення асоціацій:

- за подібністю: синій-блакитний;
- контрастом: чорно-білий;
- за суміжністю у просторі та часі: випадковий переляк дитини в темній кімнаті викликає страх темряви;
- причинно-наслідкові зв'язки (Д. Юм): яскравий спалах світла – хворобливе відчуття [20].

Асоціативні зв'язки дозволяють переходити від однієї думки до іншої, витягуючи з пам'яті те, що потрібно у даний момент. Чим більше таких зв'язків, тим легше отримати з пам'яті необхідну інформацію. Коли вчитель пропонує ігри на асоціації, дітям легше скласти розповідь, імпровізуючи по ходу. Досить швидко вони починають придумувати розповіді, оповідання на задалегідь визначену тему: літо в селі, поїздка з батьками на канікулах, ігри на дитячому майданчику.

Для того, щоб учням було простіше самостійно складати кроссенс, вчитель може запропонувати наступний алгоритм:

- визначте тему;
- виберіть 8-9 елементів, пов'язаних з темою;
- знайди зв'язок між елементами;

- визначте послідовність елементів за типом з'єднання «хрест» і «основа»;
- сконцентруйте значення в одному елементі (центр – 5-й квадрат);
- виділіть відмінні риси, особливості кожного елемента;
- оберіть малюнки, що ілюструють виділені елементи;
- замініть виділені прямі елементи та асоціації непрямыми, символічними картинками;
- побудуйте асоціативний зв'язок між зображеннями елементів.

Крім перерахованого вище, кроссенс можна використовувати на уроках іспанської мови в інших напрямках:

- при перевірці домашнього завдання (матеріал попереднього уроку або уроків, закодованих у кроссенсі, подається з метою їх повторення та закріплення попереднього навчального);
- з метою створення проблемної ситуації на уроці;
- на завершальному етапі вивчення теми з метою узагальнення навчального матеріалу;
- як творче домашнє завдання (створення кроссенсу в друкованому чи електронному вигляді на задану тему);
- побудова структури уроку (дев'ять елементів кроссенсу можуть містити послідовний показ структури уроку з назвою, метою і проблемою посередині).

Таким чином, кроссенс має наочний, евристичний характер і сприяє процесу індивідуально-особистісної життєтворчості учнів, формує особистісні якості учня, такі як людяність, соціальну активність, правдивість, порядність, працьовитість, змінює їх мислення і мову, сприяє формування соціальної компетентності у структурі уроку, надання йому інтегрованого, системного характеру. Робота з кроссенсом сприяє розвитку логічного, образного та

асоціативного мислення, уяви, прояву нестандартного мислення та креативності, розвиває можливість самовираження. Під час кроссенсу розвиваються комунікативні та регулятивні навички, навички роботи з інформацією, підвищується допитливість і мотивація до вивчення предмету.

Кроссенс дозволяє реалізувати на практиці продиктовану цілями сучасної освіти зміну пріоритетів у діяльності вчителя – не навчати, а створювати умови для самостійного творчого пошуку учня. Це дозволяє вчителю не просто навчати, а залучати учнів до самостійного творчого пошуку. Робота з зображеннями виходить на високий творчий рівень, дозволяючи інтерпретувати та інтерпретувати наявний матеріал зі своєї точки зору, залишаючи місце для індивідуальності.

Для вчителя кроссенс це:

- спосіб поглибити розуміння вже засвоєних шкільних понять;
- можливість показати неординарне практичне застосування знань і зв'язок вивченого з життям;
- перспектива встановлення міжпредметних зв'язків з іншими шкільними дисциплінами.

Отже, освітній процес на уроках іспанської мови відбуватиметься більш ефективно завдяки використанню медіаосвітніх технологій, зокрема, технології кроссенсу, оскільки розвиває комунікативні та регулятивні вміння, навички роботи з інформацією та підвищує допитливість і мотивацію до вивчення предмету іноземної мови.

2.2. Розвиток іспанськомовної лексичної компетентності засобом кроссенсу

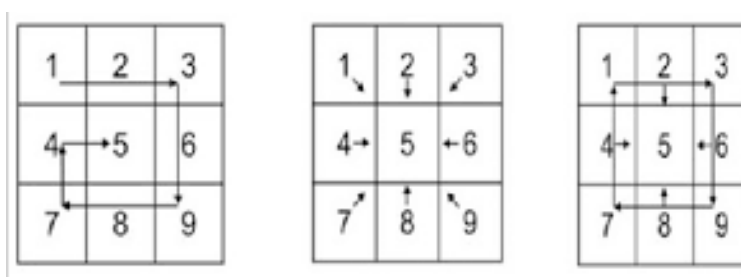
З-поміж сучасних технологій навчання іноземних мов і культур у закладах загальної середньої освіти виокремлюється технологія, яка передбачає широке використання різного типу опор як засобу керування процесом формування у школярів іншомовної комунікативної компетентності [1; 22].

Існують різні критерії класифікації подачі матеріалу: за провідним каналом сприйняття навчальної інформації – можуть бути зоровими, слуховими, комбінованими; за способом пред'явлення навчального матеріалу – вербальними, ілюстративними, графічними, комбінованими, тощо. Одним із таких ефективних способів подачі навчального матеріалу є кроссенс.

Кроссенс є асоціативною головоломкою нового покоління, яка поєднує найкращі якості таких інтелектуальних розваг як головоломка, загадка й ребус. Це асоціативний ланцюжок із дев'яти зображень, розміщених на стандартному полі на кшталт гри «Хрестики нулики». Зображення розміщуються в такий спосіб, що кожне з них має зв'язок з попереднім, а центральне зображення – квадрат 5 (рис. 1) змістовно об'єднує всі інші зображення.

Розгадувати кроссенс слід зверху донизу, зліва направо; рухатись лише вперед і завершувати на центральному п'ятому квадраті (в такий спосіб утворюється ланцюжок у вигляді «равлика»). Почати можна як з першого, так і будь-якого впізнаного школярами зображення. Зв'язки між квадратами кроссенсу встановлюються по його периметру між квадратами 1- 2, 2-3, 3-6, 6-9, 9-8, 8-7, 7- 4, 4-1, а також по центральному перехрестю між квадратами 2-5, 6-5, 8-5, 4-5.

Рис. 1. Алгоритми розгадування кроссенсу

Кроссенс сприяє розвитку у учнів, образного й асоціативного мислення та уяви, прояву нестандартності мислення й креативності. Вчитель іноземної мови використовують кроссенс на різних етапах уроку з різноманітними цілями, зокрема, задля:

- структурування уроку (вісім складників кроссенсу відображають послідовність етапів уроку відповідно до теми, мети, проблеми, розташованої у центральному п'ятому квадраті);
- формулювання теми уроку та постановки його цілей (знайти зв'язок між зображеннями та визначити тему уроку; визначити його завдання);
- перевірки домашнього завдання (пригадати матеріал минулого уроку);
- реалізації цілей уроку в складниках іншомовної комунікативної компетентності;
- підведення підсумків уроку (учні підсумовують результати свого учіння протягом уроку);
- організації групової роботи учнів (складання кроссенсу на задану вчителем іноземної мови тему);
- творчого домашнього завдання.

Вважаємо, що найдоцільнішою для формування компетентністю засобом кроссенсу є лінгвосоціокультурна компетентність. Наведемо приклад кроссенсу за темою «Las Navidades».

Так, у кроссенсі «Las Navidades en España» (рис. 2) кожне із зображень корелює з конкретною різдвяною датою – 22, 24, 25, 28, 31 грудня та 1, 5, 6 січня. У свою чергу, з кожною святковою датою співвідноситься фонова чи безеквівалентна лексична одиниця.

El Gordo	La corona de Adviento	El Belén
----------	-----------------------	----------

	?	
		

Los Reyes Magos	?	Los Inocentes
La Cabalgata	La Nochevieja	La Nochebuena

Рис. 2. Ілюстративний і вербальний кроссенс «Las Navidades en España»

Ілюстративний формат цього кроссенсу є більш привабливим і прийнятним для школярів. Водночас з огляду на відмінності школярів задомінувальним типом мислення (наочно-образне, вербальне) вважаємо можливим укладати змішані кроссенси.

Іншими тематично дотичними вербальними кроссенсами є «Los dulces navideños», «La cena navideña», «Las tradiciones de Navidad en el mundo hispanohablante».

Таким чином, при розгадуванні кроссенсу лінгвосоціокультурного спрямування у учнів розвиваються комунікативні вміння, навички роботи з інформацією, здатність до самовираження, підвищується їхня допитливість і мотивація до вивчення іноземної мови й культури.

2.3. Розробка науково-методичного матеріалу з формування лексичної компетентності для учнів восьмого класу

Апробація технології кроссенсу проходила під час проходження виробничої практики у навчально-виховному комплексі № 176 імені Мігеля де Сервантеса Сааведри м. Києва. Розглянемо більш детально результати застосування методу кроссенсу.

Відповідно до завдань практики робота проводилась із багатьох напрямів – складання тематичного плану уроків іспанської мови на період педагогічної практики: обрані методи, прийоми та засоби відповідають поставленим цілям, завданням, віковим особливостям та пізнавальним інтересам учнів; уроки містять велику кількість інтерактивних вправ та ігор, у тому числі із елементами кроссенсу, що раціонально підібрані до теми уроку; проведення уроків іспанської мови в 8-Б класі; виготовлення допоміжних роздавальних матеріалів; відвідування уроків учителів іспанської мови; загальна коротка характеристика уроків.

За час практики був проведений урок з навчання лексики засобом кроссенсу у 8 класі було перевірено на практиці та доведено, що кроссенс є ефективним засобом автоматизації дій учнів з новими лексичними одиницями, який допомагає у створенні комфортних умови навчання на уроці іспанської мови, відповідно до вікових особливостей учнів. Учні навчальної групи відчули успішність, інтелектуальну спроможність та були залучені до активної діяльності, що сприяло розширенню кругозору та активного лексичного мінімуму. Отримані результати й стали основою для дослідження «Формування іспаномовної лексичної компетентності в учнів 8 класу засобом кроссенсу».

Під час педагогічної практики були апробовані всі складені плани-конспекти уроків та підібрані мною сучасні засоби, які значно урізноманітнили процес навчання.

Пропонуємо один з них. Розробка уроку іспанської мови на тему «Кінематограф» з елементами кроссенсу. Зауважимо, що метод кроссенсу буде доречним на будь якому етапі уроку.

Тема: Кінематограф (El cine)

Очікуваний результат: на кінець уроку учні:

- удосконалять навички читання та аудіювання;
- покращать лексичні навички (використання у мові ЛО з теми);
- вмітимуть складати зв'язне усне висловлення за поданою темою

Обладнання: презентація PowerPoint; роздатковий матеріал, аудіозапис, картки, qr-коди, складений кроссенс.

Схематичний план уроку

I	Початок уроку
1	Організаційний момент
2	Повідомлення теми
II	Основна частина уроку
3	Перевірка домашнього завдання
4	Формування навичок аудіювання
5	Практика ДМ
III	Заключна частина уроку
6	Повідомлення домашнього завдання
7	Підбиття підсумків

Хід уроку

Етап 1. Організація класу.

Мета: організація навчального процесу в класі.

Приём: вступне слово вчителя.

M.: ¡Buenos días!

Al.: ¡Buenos días, maestro!

M.: ¡Sentaos! ¿Cómo estás? ¿Quién falta hoy?

Al.:.....

Етап 2. Повідомлення теми.

Мета: введення у мовне середовище, оголошення теми уроку

Приём: відповіді на питання. Розгадування складеного кроссенсу.

M.: Tengo la pregunta para vosotros. ¿Qué preferís a hacer en tiempo libre?

Al.:.....

M.: Ahora mirad a la pantalla, tratad a adivinar cual es nuestro tema para este clase.

Al. : las películas.

Етап 3. Перевірка домашнього завдання

Мета: активізація НЛЮ

Приём: робота з mind maps, виконання лексичних вправ

M.: Aquí tenemos los ojos de papel con esquema. Vosotros tenéis que recordar todos los géneros de películas que sabéis y escribirlos.

¿Estáis listos? Vamos a hacer un ejercicio y revisar vuestras respuestas. Mirad a la pantalla. Vamos a empezar con...Lee la descripción y nombra el género.

Етап 4. Формування навичок аудіювання

Мета: вчити учнів сприймати усне мовлення

Приём: активне слухання, виконання лексико-граматичних вправ

M.: Ahora vamos a escuchar la conversación telefónica de Beca y Beatriz, se ponen de acuerdo ir al cine. Escuchad atentamente.

Completad el dialogo

Marca la respuesta correcta (https://www.youtube.com/watch?v=51gD_kLJTe8)

Перевірка за допомогою програми Plickers (<https://www.plickers.com>)

Етап 5. Практика ДМ

Мета: удосконалення комунікативних навичок

Прийом: відповідь на запитання за темою

М.: Yo tengo unas tarjetas con preguntas sobre nuestro tema. Vosotros tenéis que tomar una tarjeta, leer la pregunta y, por supuesto, contestarla. Empezamos con...

Етап 6. Повідомлення домашнього завдання. Написати власний діалог по зразку

Етап 7. Підбиття підсумків Muchísimas gracias por vuestro trabajo, chicos. La clase que viene vamos a seguir trabajando. Y ahora, a descansar.

Висновки до розділу 2

У другому розділі нам проаналізовано основні питання методики формування іспанськомовної лексичної компетентності. Розглянули особливості використання технології кроссенсу на уроках іспанської мови. Зауважили, що використання кроссенсу доречне на будь-якому етапі уроку. Визначено алгоритм складання і розв'язування кроссенсу.

Охарактеризовано розвиток іспанськомовної лексичної компетентності засобом кроссенсу. Запропоновані й описані методичні прийоми застосування кроссенсу на уроках іспанської мови.

Представлені результати виробничої практики щодо апробації кроссенсу в освітній процес на уроках іспанської мови. Відмітимо, що вони є основою курсового дослідження. Представлена розробка науково-методичного матеріалу з формування лексичної компетентності для учнів восьмого класу із елементами кроссенсу.

ВИСНОВКИ

У ході нашого дослідження нами були реалізовані усі поставлені завдання на початку наукової розвідки:

- охарактеризовано теоретичні аспекти іншомовної лексичної компетентності. Сформульоване визначення компетентнісного підходу – це здатність учня застосовувати знання мови в конкретному виді спілкування, способи взаємодії з людьми, які його оточують і на відстані, навички роботи у групі, оволодіння різноманітними соціальними ролями. Визначено, що для розвитку іншомовної компетенції важливе значення має систематична робота із розширенням словникового запасу;
- визначені особливості використання технології кроссенсу на уроках іспанської мови. Для застосування технології кроссенсу важливо дотримуватись алгоритму його розв'язання та побудови. Кроссенс може застосовуватись на будь якому етапі уроку – підготовчий, основний чи підсумковий;
- встановлена роль іспанськомовної лексичної компетентності засобом кроссенсу. Кроссенс позитивно впливає на формування критичного мислення та іншомовної лексичної і комунікаційної компетентностей під час освітнього процесу;
- сформовані практичні рекомендації, приклади щодо формування іспанськомовної лексичної компетенції засобом кроссенсу. У дослідженні представлені фрагменти уроків і розробка уроку іспанської мови із застосуванням технології кроссенсу. Надані методичні рекомендації, щодо побудови і розв'язування кроссенсу.

Отже використання кроссенсу в освітньому процесі є досить ефективним та сучасними. Використання методики позитивно впливає на засвоєння знань та розвиток пізнавальної діяльності на уроках іноземної мови, поповнення словникового запасу. Перспективу подальших досліджень вбачаємо у теоретичному дослідженні впливу кроссенсу на всі види компетентностей учнів та методологічних засадах при розробці навчально-методичних матеріалів для уроків іспанської мови.

РЕЗЮМЕ

Курсова робота: 43 с., 2 рис., 38 джерел.

Об'єктом дослідження є іспанськомовна лексична компетенція учнів восьмого класу засобами кроссенсу.

Мета роботи – виявити стратегії, підходи та ефективні засоби формування іспаномовної лексичної компетенції.

Методи дослідження: описовий, аналізу, синтезу та узагальнення даних, метод словникового визначення та порівняльний.

Одержані висновки та їх новизна: наукова новизна дослідження полягає у характеристиці засобу кроссенсу у процесі формування іспанськомовної лексичної компетенції.

Результати досліджень можуть бути застосовані для створення курсу лекцій або розробки практичних занять з педагогіки, складання методичних рекомендацій, щодо використання кроссенсу в процесі вивчення іноземної мови. Запропоновані шляхи та практичні поради щодо формування лексичної компетентності можуть бути корисними вчителям, студентам і школярам, які прагнуть вдосконалити іспанську мову.

Перелік ключових слів: КРОССЕНС, КОМПЕТЕНТНІСТЬ, ЛЕКСИЧНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ, КОМПЕТЕНТНІСНИЙ ПІДХІД, ІСПАНСЬКА МОВА.

SUMMARY

Coursework: 43 p., 2 fig., 38 sources.

The object of the study is the Spanish-language lexical competence of eighth-grade students by means of cross-sense.

The purpose of the work is to identify strategies, approaches and effective means of forming Spanish-language lexical competence.

Research methods: descriptive, analysis, synthesis and generalization of data, method of dictionary definition and comparative.

The obtained conclusions and their novelty: the scientific novelty of the study lies in the characteristics of the means of cross-sense in the process of formation of Spanish-language lexical competence.

The research results can be used to create a course of lectures or develop practical classes in pedagogy, drawing up methodological recommendations, regarding the use of cross-sense in the process of learning a foreign language. The proposed ways and practical advice on the formation of lexical competence can be useful for teachers, students and schoolchildren who want to improve the Spanish language.

List of key words: CROSSSENSE, COMPETENCE, LEXICAL COMPETENCE, COMPETENCE APPROACH, SPANISH LANGUAGE.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Varanova S. V. Translation vs Distance Learning. Електронні засоби та дистанційні технології для навчання протягом життя : тези доповідей X Міжнародної науково-методичної конференції, м. Суми, 13–14 листопада 2014 р. Суми : Сумський державний університет, 2014. С. 16 – 17.
2. Bonk C. J., Graham C. R., Blended learning systems : definition, current trends, and future directions. In Handbook of Blended Learning : Global Perspectives, Local Designs. San Francisco, CA : Pfeiffer Publishing, 2006. P. 3–21.
3. Butt Adam, Student Views on the Use of a Flipped Classroom Approach : Evidence from Australia (2014). Business Education & Accreditation, v. 6 (1) p. 33-43.
4. Caro K. & Rosado N. (2017). Lexis, lexical competence and lexical knowledge : a review. *Journal of Language Teaching and Research*, 8(2), P. 205-213.
5. Chase C. Blended learning combining online technology with classroom instruction 1 of 3 make Edtech happen, 2012. URL: c.com/2012/03/21/blended-learning-combining-online-technology-with-classroom-instruction-1-of-3/ (accept 10.01.2023).
6. Ellis Rod. The definition and measurement of L2 explicit knowledge. *Language Learning* 54. 2004. P. 227–275.
7. Fooziyeh Rasouli, Khadijeh Jafari. A Deeper Understanding of L2 Vocabulary Learning and Teaching : A Review Study. *International Journal of Language and Linguistics*. Vol. 4, No. 1, 2016, pp. 40-46.
8. Hutmacher W. Key Competencies in Europe. Report DECS/SE/Sec-(96) 43 of the Symposium «A Secondary Education for Europe Project». Berne, Switzerland, 27–30 March 1996. Strasbourg : Council for Cultural Cooperation, 72.

9. Joneen Lowman Exploring the Use of Podcasts and Vodcasts : Multimedia Tools for Word Learning, Computers in the Schools 31 : 2014, p. 251-270.
10. Krasulia A. Blended Learning : Advantages and Disadvantages in the EFL Classroom. Якісна мовна освіта у сучасному глобалізованому світі : тенденції, виклики, перспективи : матеріали I Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Суми, 23-24 листопада 2017 р.
11. Mackenzie J. Lachlan & Hannay, Mike. Developing lexical competence: a computer-assisted, text-based approach. *Cauce : Revista de filología y su didáctica*, ISSN 0212-0410, N° 24, 2001, P. 541-564.
12. Merriam-Webster's 11th Collegiate Dictionary. 2011-2018.
13. Nation I. S. Teaching and Learning Vocabulary in Another Language. Cambridge : Cambridge University Press. 2001.
14. Oxford R. Language Learning Styles and Strategies : an Overview. Generative Approach to Language Acquisition Conference. Utrecht : Utrecht University, 2003. 25 p.
15. Richards J. C. Dictionary of Language Teaching and Applied Linguistics. Harlow : Pearson Education Ltd, 2002. 608 p.
16. Syam Choudhury, Anindya. (2015). Second/Foreign Language Lexical Competence : Its Dimensions and Ways of Measuring it. *Manager's Journal on English Language Teaching*. 5. 2015. P. 34-42.
17. Tarvin L. Communicative Competence : Its Definition, Connection to Teaching, and Relationship with Interactional Competence. Unpublished, 2015.
18. The New Oxford Picture Dictionary Publisher. Oxford University Press, USA. 2001.
19. Yehorova Olesia & Bila Oleksandra. Strategies of introducing the individual learning style in the development of the English language lexical competence of pupils. 12. 2018.

20. Асоціація – історія і наукова теорія. URL: http://psychologis.com.ua/associaciya_-istoriya_i_nauchnaya_teoriya.htm (дата звернення 14.02.2023).

21. Баранова С. В. Електронні засоби навчання у викладанні філологічних та перекладацьких дисциплін. Філологічні трактати. Т.7, вип. 2. Суми : Сумський державний університет, 2013. С. 53–59.

22. Бігич О. Б., Бориско Н. Ф., Борецька Г. Е. Методика навчання іноземних мов і культур : теорія і практика : підручник для студ. класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів. К. : Ленвіт, 2013. 590 с.

23. Гаврилюк Н. М. Принципи навчання лексиці на заняттях з іноземної мови у вищих навчальних закладах. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми.* 2015. Вип. 41. С. 240-244.

24. Головоломка нового покоління (кроссенс). URL: <https://super.urok-ua.com/golovolomka-novogo-pokolinnya-krossens-z-ukrayinskoyi-movi-ta-literaturi-dlya-uchniv-5-6-10-klasiv/> (дата звернення: 10.02.2023).

25. Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти : вивчення, викладання, оцінювання / наук. ред. укр. видання С. Ю. Ніколаєва. К. : Ленвіт, 2003. 273 с.

26. Іноземні мови навчальна програма для загальноосвітніх та спеціалізованих навчальних закладів 1-4 класи. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-1-4-klas/inozemna-mova-poyasnyvalna-znz-sznz-1-4-klas-belyaeva-xarchenko-finalnav.pdf> (дата звернення 18.02.2023).

27. Іць С. В. Педагогічні медіатехнології у професійній підготовці майбутнього вчителя іноземної мови. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. Івана Франка, 2013. 106 с.

28. Кроссенс – гра для ерудитів URL: <https://www.nkj.ru/archive/articles/5105/>
(дата звернення: 23.02.2023).

29. Кроссенс як засіб творчості педагога. URL :
<http://www.soippo.edu.ua/index.php/home/2137-krossens-yak-zasib-dlya-tvorchosti-pedagoga> (дата звернення: 11.02.2023).

30. Леонтян М. А. Поняття «компетенція» і «компетентність» у теорії освіти. *Наукові праці Чорноморського державного університету імені Петра Могили комплексу «Києво-Могилянська академія». Сер. : Педагогіка.* 2012. Т. 188. Вип. 176. С. 73-75.

31. Ніколаєва С. Ю. Основи сучасної методики викладання іноземних мов (схеми і таблиці) : Навчальний посібник. К. : Ленвіт, 2008. 285 с.

32. Ніколаєва С. Ю. Цілі навчання іноземних мов в аспекті компетентнісного підходу. *Іноземні мови : наук.-метод. журн.* К. : Вид-во “Ленвіт”, 2010. № 2. С. 11-17.

33. Новий тлумачний словник української мови (у трьох томах). том 1. Київ, Вид-во «АКОНІТ», 2006. 926 с.

34. Постанова «Про затвердження Державного стандарту початкової освіти» від 21 лютого 2018 р. № 87. URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/pro-zatverdzhennya-derzhavnogo-standartu-pochatkovoyi-osviti> (дата звернення: 18.02.2023).

35. Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти : Постанова Кабінету Міністрів України; Стандарт, План, Вимоги від 23.11.2011 № 1392. База даних «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1392-2011-%D0%BF> (дата звернення 10.02.2023).

36. Словник української мови : в 11 томах. Том 4, 1973. С. 250.

37. Федоренко Ю. П. Формування комунікативної компетенції старшокласників на сучасному етапі. *Збірник наукових праць Полтавського*

державного педагогічного університету ім. В.Г. Короленка. Випуск 2. Серія «Педагогічні науки». Полтава, 2004. – С. 82-87.

38. Федоров А. В. Розвиток медіакомпетентності та критичного мислення студентів педагогічного вузу. М. : Вид-во МГО ВПП ЮНЕСКО «Інформація всім», 2007. 616 с.